

Zien en waarnemen

Hemianopsie en neglect

Deze folder is bedoeld voor patiënten die door een beroerte, hemianopsie en/of neglect hebben, en voor hun familie. In deze folder leest u wat hemianopsie en neglect is en wat de oorzaken en gevolgen zijn van deze aandoeningen.

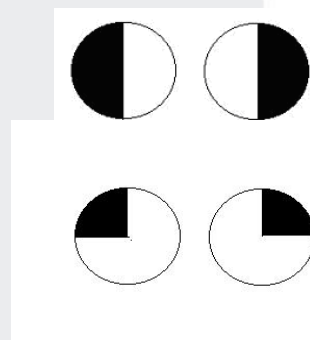
Iedere bladzijde bestaat uit twee kolommen met een gemarkeerde lijn er tussen. Om er zeker van te zijn dat u de hele tekst leest, kunt u de lijnen gebruiken. U kunt ook de andere kolom afschermen met een vel papier als u dit makkelijker lezen vindt.

Wat is hemianopsie?

Hemianopsie is een moeilijk woord voor halfzijdige uitval van het gezichtsveld. Iemand met hemianopsie heeft een wazig gebied in een gedeelte van het gezichtsveld. Bij hemianopsie is niet het gezichtsveld van één oog uitgevallen, maar van beide ogen hetzelfde stukje. Bijvoorbeeld als u in het linkeroog rechts uitval heeft, is in het rechteroog ook rechts uitgevallen. De mate van uitval van het gezichtsveld is bij elke patiënt anders. Dit heeft te maken met de plaats van de beschadiging in de hersenen.

Sommige mensen kunnen niets waarnemen in de aangedane gezichtshelft. Anderen voelen, denken of weten dat daar iets te zien is. Enkelen kunnen onbewust tóch zichtbare informatie verwerken. Patiënten met een hemianopsie zijn zich er vaak van bewust dat ze iets niet zien en proberen hier rekening mee te houden.

Hieronder enkele voorbeelden van wat iemand met een hemianopsie wel en niet ziet:

Dit plaatje is géén voorbeeld van uitval van beide ogen. Het zijn verschillende gezichtsvelden; wit is wat je kunt zien en zwart is een wazig gebied. Hemianopsie komt voor aan beide ogen aan dezelfde kant en de mate van uitval is in beide ogen even groot.

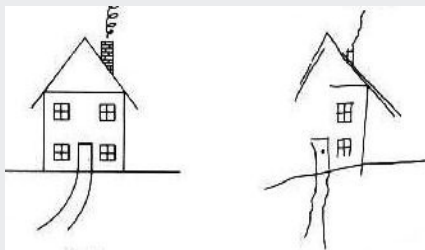
Symptomen van een hemianopsie

- problemen met lezen en klok kijken;
- dingen op tafel over het hoofd zien;
- moeilijker kunnen oriënteren;
- onzeker worden in bijvoorbeeld het verkeer.

Wat is een neglect?

Bij een neglect heeft een persoon geen aandacht voor één kant van het lichaam en de omgeving hiervan. Deze zijde bestaat als het ware niet meer voor deze persoon. De hersenen verwerken niet goed wat iemand aan één kant hoort, ziet of voelt. De patiënt kan dus wel zien, maar verwerkt alleen de prikkels van de niet-aangedane zijde. Zelf is de patiënt zich er niet van bewust dat slechts een deel wordt waargenomen.

Deze tekening hieronder is gemaakt door een patiënt met een neglect. Het laat zien wat een patiënt met een neglect ongeveer ervaart. De linkerkant van het huis is weggevallen.

Symptomen van een neglect

- het botsen tegen deurposten met de aangedane zijde;
- de aangedane zijde vergeten te wassen of te scheren;

- de aangedane hand laten hangen;
- verdwalen doordat herkenningpunten van één zijde worden gemist.

Hoe ontstaan een hemianopsie en neglect?

Een hemianopsie en neglect worden veroorzaakt door een hersenbeschadiging zoals een hersenbloeding of herseninfarct. Bij een hersenbloeding is er een ader gesprongen in of rondom de hersenen, zodat het bloed zich ophoopt in de hersenen. Bij een herseninfarct komt een bloedpropje (embolie) vast te zitten in een ader. Hierdoor krijgt een deel van de hersenen geen zuurstof en voedingsstoffen. Hersencellen hebben zuurstof en voedingsstoffen nodig om te kunnen functioneren. Krijgen de hersencellen dit niet, dan kunnen er functies uitvallen, zoals een beperking van het gezichtsveld.

Verschillen tussen hemianopsie en neglect

Mensen met een hemianopsie zijn zich ervan bewust dat ze niet alles waarnemen en treft alleen het zicht.

Mensen met een neglect zijn zich er niet van bewust dat ze niet alles waarnemen en treft het gehele lichaam. De aandacht voor de aangedane zijde is verminderd.

De behandeling van beide ziektebeelden

De behandeling van zowel hemianopsie als neglect behoort tot het werkterrein van de ergotherapeut, logopedist, fysiotherapeut en de neuropsycholoog. Door middel van

oefeningen en praktische tips leren patiënten om zo goed en zelfstandig mogelijk te kunnen leven.

Tips en adviezen

Enkele tips voor patiënten met een hemianopsie en neglect (vaak is het een combinatie van deze twee aandoeningen):

- u kunt uzelf aanleren het hoofd en de ogen te draaien naar de aangedane zijde, zodat u een totaalbeeld van de omgeving krijgt;
- zorg dat spullen altijd op dezelfde plaats staan, zodat u ze altijd kunt vinden;
- houd altijd een vaste volgorde aan voor wassen, scheren, afdrogen etc. Eerst beginnen met de aangedane zijde en eindig met de gezonde zijde, zodat u alles heeft gehad;
- gebruik een blaadje om de tekst af te scherm, zodat alleen de te lezen regel zichtbaar is. Zet een dikke, gekleurde streep voor of na een tekst en lees vanaf of tot aan die streep;
- loop met de goede zijde zo dicht mogelijk bij de deurpost of de muur;
- zet spullen op een 'logische' plaats neer en spreek dit af met uw familie;
- controleer uzelf altijd nadat u een handeling heeft uitgevoerd.

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de afdeling C3, Neurologie. Het telefoonnummer is 0485-84 55 10.